

פרשת פקודי – העוסקים בצורכי ציבור באמונה

בסיום מלאכת המשכן, משה מסר לעם דין וחשבון מפורט, על סך התרומות שהוא קיבל לצורך בניית המשכן, ומה נעשה איתם בבניית המשכן.

לפי ההלכה משה לא היה מחויב לתת דין וחשבון מה נעשה עם התרומות, שהרי נפסק בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רנז סעיף ב) שגזברי ההקדש לא צריכים לדווח לציבור מה נעשה עם הכסף שהם קיבלו כתרומה, ואם כן מדוע משה נתן דין וחשבון?

אמרו רבותינו במסכת שקלים (פרק ג משנה ב) שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר: "והייתם נקים מה' ומישראל" (במדבר לב כב)

הסבר המשנה: אפילו אדם שידוע שהוא ישר ונקי בדיני ממונות, הוא צריך לדאוג שגם הציבור ידע שהוא נקי כפים, ואין בו שום רבב, לכן משה מסר לעם דין וחשבון.

הסבר נוסף מופיע בדברי רבותינו במדרש רבה (שמות נא ו). כשמשה הלך לאוהל שלו נאמר: "והיה כצאת משה אל האוהל, יקומו כל העם, וניצבו איש פתח אוהלו, והביטו אחרי משה עד בואו האוהלה" (שמות לג ח) ואמרו רבותינו שהאנשים לא רק הביטו על משה אלא גם דיברו עליו.

ומה הם אמרו?

אמר אחד לחברו: תראה כמה משה שמן, הוא נראה טוב כאחד העשירים שלא חסר להם כלום. ענה לו חברו: מי שקיבל כל כך הרבה כסף למלאכת המשכן, בלי לתת דין וחשבון, האם יתכן שהוא לא יתעשר מהתרומות שלנו?

כשמשה שמע את מה שאומרים עליו, אמר משה אני אתן לכם דין וחשבון.

כשמשה התחיל להכין את הדין וחשבון, כמה היו ההכנסות ומה נעשה עם הכסף לכל תרומה, נשאלו לו בסעיף ההכנסות אלף שבע מאות שבעים וחמישה שקלים שהוא לא זכר מה נעשה איתם, לכאורה זה סכום קטן מאוד בכל בניית המשכן, ומי יתלונן על כך, שהרי כולם ראו איזה מבנה מפואר נבנה מהתרומות, אבל משה דאג מאוד ואמר: עכשיו כולם יגידו שאני גנב, האיר ה' את עיניו של משה והוא נזכר שהוא עשה מהתרומה הזאת את הווים לעמודים (לח כח), נרגע משה ואמר: עכשיו אף אחד לא יחשוד בי.

מהמדרש הזה אנחנו לומדים עד כמה קשה תפקידם של עובדי הציבור, כל מה שעשה משה לעם ישראל: יציאת מצרים, קריעת ים סוף, מתן תורה, הכל נשכח כשמדובר בחשד של כמה שקלים.

ומכיוון שהציבור לא מכיר תודה למי שפועל עבורו, בתפילת שבת אנחנו אומרים: "כל העוסקים בצורכי ציבור באמונה הקב"ה ישלם שכרם", ומדוע שהקב"ה ישלם שכרם ולא הציבור שלטובתו הם פועלים?

והתשובה על כך- אומרים לשליח הציבור: תדע, הציבור רק מתלונן, לא מכיר תודה, ולא מברך, לכן היחיד שיברך אותך הוא רק הקב"ה.

יהי רצון שנדע להכיר תודה לעוסקים בצורכי ציבור באמונה.